

Saksframlegg

Til: Valgstyret

Dato: 05.03.2010

Fra: Direktøren

Vår ref(saksnr): 09/01899-10

Saksbeh:

Telefon:

DELTAKELSE I FORSØK MED ELEKTRONISK STEMMEGIVNING VED KOMMUNESTYRE- OG BYDELSVALGET 2011 – VALG AV BYDEL

Saken gjelder:

Kommunal- og regionaldepartementet har besluttet at Oslo som en av 11 kommuner får anledning til å delta i forsøk med nytt valgadministrativt datasystem og elektronisk stemmegivning.

Bystyret besluttet 11. november 2009, sak 316 at Oslo kommune etter invitasjon fra Kommunal- og regionaldepartementet skulle søke om å delta i forsøket i forbindelse med kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011. Søknaden fra Oslo kommune omfattet valg til bydelsutvalg i tillegg til kommunestyre- og fylkestingsvalget, avgrenset til en bydel.

Kommunal- og regionaldepartementet har inngått kontrakt med Ergo Group om utvikling av både det valgadministrative systemet og systemet for elektronisk stemmegivning. Dette er altså et utviklingsprosjekt der de endelige løsningene på det nåværende tidspunkt ikke foreligger fullt ut. Det er i tillegg til kompetansen som er etablert i prosjektet i kommunal- og regionaldepartementet engasjert spisskompetanse fra ulike fagmiljøer i Norge til å bidra i utviklingsarbeidet.

De 11 forsøkskommunene skal teste ut et nytt valgadministrativt datasystem. Det valgadministrative datasystemet skal bidra til å effektivisere valgarbeidet i kommunene og medvirke til bedre informasjon til velgerne. Et felles valgadministrativt datasystem vil spesielt sikre og forenkle kommunenes arbeid med utformingen av manntallet. Datasystemet er planlagt innført i alle kommuner etter forsøket i 2011.

Velgere i forsøkskommunene vil også få anledning til å stemme hjemmefra over internett og fra PCer utplassert i forhåndsstemmelokalene. Forsøket med elektronisk stemmegivning gjelder kun forhåndstemmeperioden. Alle velgere vil fortsatt ha mulighet til å stemme som vanlig på papir enten under forhåndstemmeperioden eller på valgdagen. Hemmelig stemmegivning ivaretas gjennom den mulighet velgeren har til å "ugyldiggjøre" egen elektronisk stemmegivning ved å avgi ny stemme elektronisk, eller i kontrollerte omgivelser i et valglokale.

Hvordan velgerne skal identifisere seg/logge seg på valgsystemet er ikke endelig avklart. Prosjektet ønsker fortrinnsvis å benytte det nasjonale e-ID-kortet som vil bli tilgjengelig som en del av det nasjonale ID-kortet. Dette må ikke forveksles med "MinID", som er en svakere

identifikasjon. Om det skulle vise seg å være vanskelig å benytte e-ID-kortet til forsøkene i 2011, kan det tenkes at prosjektet vil benytte MinID, men da vil det bli tatt skritt for å styrke identifiseringen på andre måter.

Kommunaldepartementets mål med forsøket er å etablere en sikker elektronisk valgløsning for stortings-, kommunestyre- og fylkestingsvalg som gir bedre tilgang for å stemme for alle velgergrupper. Dette vil spesielt gjelde for velgere med nedsatt funksjonsevne, velgere som oppholder seg i utlandet og ellers har lang avstand til sitt valglokale. Da det i systemet kan legges inn ulike språkalternativer, vil løsningen også bidra til å gjøre valghandlingen lettere tilgjengelig for velgere som har problemer med norsk skriftspråk. Systemet vil være intuitivt slik at det ikke vil være mulig å foreta feil under valghandlingen – systemet vil veilede velgerne gjennom prosessen.

Løsningen skal sikre en rask valggjennomføring med effektiv ressursbruk i kommunene samt legge til rette for utøvelse av direktedemokrati. Kommunaldepartementet legger til grunn at dagens høye troverdighet til valggjennomføring basert på prinsipp om hemmelig valg skal opprettholdes

Forsøket med å stemme over internett skal evalueres av eksterne forskermiljøer. Erfaringene fra forsøket skal gi Stortinget grunnlag for å vurdere om det skal legges til rette for at velgerne i hele landet skal få anledning til å stemme elektronisk, og eventuelt tidsperspektivet for dette.

Forsøkskommunene vil bli bedt om å delta i utformingen av prosjektløsninger og i evalueringen av forsøket.

Det foreligger et avtaleutkast som følger vedlagt. Avtaleutkastet har til hensikt å regulere ansvarsforholdet mellom Kommunal- og regionaldepartementet og forsøkskommunene. Fra sekretariatets side legges det vekt på at kommunen skal være i stand til å imøtekomme forpliktelsene, både sentralt i sekretariatet og i bydelen, og tilsvarende under utviklingsarbeidet og gjennomføringen av valget. Dette vil være sentralt i forhold til valg av bydel. I sekretariatet vil vi være i stand til å imøtekomme forpliktelsene. Som det fremgår av avtaleutkastet vil det bli gitt kompensasjon for ressursbruken. Valgstyret anmodes om å godkjenne avtaleutkastet.

Direktøren legger fram for valgstyret forslag til gjennomføring av valg av bydel som skal omfattes av forsøket fra Oslo kommune, og Kommunal- og regionaldepartementets avtale for deltakelse i prosjektet.

Bakgrunn

Kommunal- og regionaldepartementet satte i juni 2004 ned en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å vurdere om, og eventuelt hvordan det bør innføres muligheter for å avgi stemme elektronisk ved politiske valg.

Arbeidsgruppen foretok grundige vurderinger av elektronisk stemmegivning i forhold til demokratiske prinsipper og legitimitet, juridiske hensyn, økonomisk-administrative hensyn og teknologiske utfordringer. Arbeidsgruppen konkluderte med at eventuell elektronisk stemmegivning skal være et tillegg til ordinær stemmegivning på papir. Det ble i tillegg anbefalt planmessige forsøk.

Kommunal- og regionaldepartementet sendte arbeidsgruppens rapport på høring og valgstyret i Oslo avga høringsuttalelse til rapporten i møte 20.06.2006, sak 17.

Valgstyret sluttet seg enstemmig til arbeidsgruppens konklusjon samt følgende anbefaling fra administrasjonen:

”Direktøren anbefaler at valgstyret slutter seg til arbeidsgruppens anbefalinger og konklusjoner. Direktøren er av den oppfatning at Oslo kommune i kraft av sin størrelse med tilgang til kompetanse og erfaring bør ha gode forutsetninger for å kunne bidra i forbindelse med forsøksvirksomhet. En eventuell forespørsel om deltakelse i forsøk med elektronisk stemmegivning vil bli forelagt valgstyret til vurdering. Det forutsettes at merutgifter kommunen påføres som følge av å være forsøkskommune dekkes i sin helhet av staten. Det trekkes også fram at det er positivt at flere oppgaver knyttet til planlegging og gjennomføring av valg kan vurderes å overføres til sentralt hold, blant annet et statlig ansvar for manntallet”.

Stortinget ga i forbindelse med behandlingen av budsjettet sin tilslutning til at det gjennomføres forsøk med elektronisk valg i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget 2011. Kommunal- og regionaldepartementet etablerte i august 2008 et prosjekt der målet er å prøve ut elektronisk stemmegivning i utvalgte kommuner.

Bystyret behandlet saken i møte 11.11.2009, sak 316 hvor det ble fattet følgende vedtak:

Oslo kommune søker om å få delta i forsøket med elektronisk stemmegivning i forbindelse med valgene i 2011. Et eventuelt forsøk avgrenses til en bydel.

Hemmelig stemmegivning

Kommunal- og regionaldepartementet legger til grunn at hemmelig stemmegivning vil bli ivarettatt ved elektronisk stemmegivning med den mulighet velgerne får til å omgjøre egen stemme.

Velgeren kan trekke sin stemme tilbake ved å angre seg og stemme om igjen uten begrensninger. Det vil si at den som eventuelt blir utsatt for press, eller forsøk på kjøp og salg av stemmer selv kan gjøre om egen stemmegivning. Det er i tillegg slik at en stemme avgitt i kontrollerte omgivelser i et valglokale ”overstyrer” enhver stemme avgitt elektronisk. Dette gjelder også for stemmegivning avgitt i valglokale før eventuell elektronisk stemmegivning. Den som har avgitt en stemme i valglokalet kan ikke omgjøre stemmen elektronisk.

Forsøk med elektronisk stemmegivning gjelder kun forhåndsstemmeperioden og ikke på valgdagen. Elektronisk stemmegivning kommer i tillegg til ordinær stemmegivning. Alle som forhåndsstemmer har fortsatt anledning til å stemme på papir.

De 11 forsøkskommunene er Bodø, Bremanger, Drammen, Hammerfest, Mandal, Radøy, Re, Tynset, Vefsen og Ålesund i tillegg til en bydel i Oslo. Om lag 200 000 velgere har stemmerett i forsøkskommunene.

Valg av bydel

Det vises til vedtak i bystyret 11.11.2009, sak 316 der deltakelse i forsøk med elektronisk stemmegivning avgrenses til en bydel.

Deltakelse i forsøk med elektronisk stemmegivning setter visse krav til den bydelen som skal omfattes av forsøket. Bydelen vil få et særlig ansvar for å finne frem til og betjene egnede valglokaler, samt ivareta kontakt med teknisk servicepersonell. Det skal gjennomføres en teknisk test som bydelen blir involvert i. Forsøket krever i tillegg valglokaler med minst 2 uavhengige internettløsninger. Bydelen vil få i oppgave å informere om forsøket i samarbeid med Bystyrets sekretariat.

Bystyrets sekretariat har igangsatt en kartleggingsprosess for å finne egnet bydel. Sekretariatets praktiske tilnærming har vært å starte med de bydeler der fordelingen på de to hovedblokker ved kommunestyre- og bydelsvalget i 2007 var jevnest. Så langt er Østensjø, Bjerke, St. Hanshaugen, Stovner, Sagene, Nordre Aker og Søndre Nordstrand kontaktet. Av disse kan det være naturlig å se videre på en eller to bydeler. Sekretariatet vil utvide kartleggingen til alle bydeler hvis det viser seg å være hensiktsmessig. Det forutsettes at den bydel som velges ønsker å være med på forsøket. Direktøren ber om valgstyrets fullmakt til å velge den best egnede bydel etter en helhetsvurdering.

Direktøren anbefaler valgstyret å fatte følgende vedtak:

1.
Valgstyret slutter seg til avtale vedrørende forsøk med e-valg ved kommune- og fylkestingsvalget i 2011 fra Kommunal- og regionaldepartementet.
2.
Direktøren gis fullmakt til å velge egnet bydel til å delta i forsøk med e-valg ved valg til kommunestyre- og bydelsutvalg i 2011.

Vedlegg: Avtale fra Kommunal- og regionaldepartementet vedrørende forsøk med e-valg ved kommune- og fylkestingsvalget i 2011.

Oslo kommune
Valgstyret i Oslo

Protokoll fra Valgstyret i Oslos møte

onsdag 10. mars 2010 kl. 15.30

<u>Sak 1</u>	09/02494-1	Protokoll fra valgstyrets møte 16. desember 2009	1
<u>Sak 2</u>	08/02082-7	Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Grünerløkka (V)	1
<u>Sak 3</u>	08/02082-8	Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Grünerløkka (A)	2
<u>Sak 4</u>	09/01105-6	Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Frogner (H) - perioden 2007-2011	3
<u>Sak 5</u>	10/00261-3	Nytt valgoppgjør for bystyret 2007-2011 (A)	4
<u>Sak 6</u>	10/00472-1	Nytt valgoppgjør for bystyret 2007 - 2011 (F)	5
<u>Sak 7</u>	10/00432-2	Evaluering av gjennomføringen av stortings- og sametingvalget i Oslo 2009	6
<u>Sak 8</u>	09/01899-10	Deltakelse i forsøk med elektronisk stemmegivning ved kommunestyre- og bydelsvalget 2011 - valg av bydel	7

Til stede:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjørn (SV), Aud Kvalbein (KrF)

Forfall: Rune Gerhardsen (A), Rina Mariann Hansen (A), Annelise Høegh (H), Marianne Borgen (SV), Ola Elvestuen (V), Henning Holstad (F), Bjørnar Moxnes (R)

I deres sted møtte: Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

[09/02494]

Sak 1 Protokoll fra valgstyrets møte 16. desember 2009

Sendt til arkiv.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 1

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjørn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 17.12.2009 - Protokoll . Valgstyret i Oslo 16122009 (09/00667-28).

Protokollen ble godkjent.

[08/02082]

Sak 2 Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Grünerløkka (V)

Sendt til arkiv.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 2

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjørn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 22.01.2010 fra Bydel Grünerløkka - Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Grünerløkka (08/02082-6).

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyret i Oslos vedtak:

1.

Patrik Sahlstrøm (V) Toftesgate 24 B, 0556 Oslo og
Stine Hansson (V) Øvrefoss 6 H, 0555 Oslo og
Brigitte A. Alnæs (V) Helgesensgate 78 E, 0563 Oslo

trer inn som varamedlemmer av bydelsutvalg Grünerløkka for den tid Venstres varamedlemsplasser ellers vil være ubesatte.

2.

Bydelen orienteres om valgstyrets vedtak.

[08/02082]

Sak 3 Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Grünerløkka (A)

Sendt til arkiv.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 3

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjørn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 22.01.2010 fra Bydel Grünerløkka - Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Grünerløkka (08/02082-6).

FORSLAG:

Direktøren informerte om at det er behov for nytt valgoppgjør for ytterligere et varamedlem i Arbeiderpartiets gruppe. Etter valgoppjøret er Walter Roger Isak Holland, Helgesensgate 62 a, 0558 Oslo, den som skal rykke inn som siste varamedlem.

Votering:

Innstillingen med endret forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyret i Oslos vedtak:

1.

Anders Dahl (A) Einars vei 23, 0575 Oslo og
Geir Anthonsen (A) Snippen 19 c, 0566 Oslo og
Annie Kari Jonsbøl (A) Helgesensgate 17, 0553 Oslo og
Willy Hordvik (A) Kanonhallveien 18 c, 0585 Oslo
Walter Roger Isak Holland, Helgesensgate 62 a, 0558 Oslo

trer inn som varamedlemmer av bydelsutvalg Grünerløkka for den tid Arbeiderpartiets varamedlemsplasser ellers vil være ubesatte.

2.

Bydelen orienteres om valgstyrets vedtak.

[09/01105]

Sak 4 Nytt valgoppgjør for bydelsutvalg Frogner (H) - perioden 2007-2011

Sendt til arkiv.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 4

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjørn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 24.02.2010 fra Bydel Frogner - Fratreden og nytt valgoppgjør for Høyre - Bydel Frogner (09/01105-5).
- 26.02.2010 fra Bydel Frogner - 2 nye varamedlemmer fra Høyre til BU Frogner (09/01105-7).

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyret i Oslos vedtak:

1.

Beate Brovig Auke (H) Fr. Stangsgate 37, 0264 Oslo og
Mette Langfeldt Sinding (H) Eckersbergsgate 43, 0266 Oslo

velges som varamedlemmer av bydelsutvalget i Bydel Frogner for den tid Høyres varamedlemsplasser vil være ubesatte.

[10/00261]

Sak 5 Nytt valgoppgjør for bystyret 2007-2011 (A)

Sendt til bystyret til orientering.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 5

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjørn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 25.01.2010 fra Arbeiderpartiets bystyregruppe - Endringer i bystyrekomiteens sammensetning for Arbeiderpartiet (10/00261-1).

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyret i Oslos vedtak:

1.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) Munkerudveien 7 d, 1163 Oslo og
Kristine Joy Nordenson Kallset (A) Vågebyveien 17, 0569 Oslo

trer inn som varamedlemmer av bystyret for den tid Arbeiderpartiets varamedlemsplasser ellers vil være ubesatte.

2.

Bystyret orienteres om valgstyrets vedtak.

[10/00472]

Sak 6 Nytt valgoppgjør for bystyret 2007 - 2011 (F)

Sendt til bystyret til orientering.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 6

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjörn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømning (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 15.02.2010 fra Fremskrittspartiets bystyregruppe - Endringer i FrPs bystyregruppe (10/00444-3).

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyret i Oslos vedtak:

1.

Magne Gjelseth (F) Solbakken allé 3, 0301 Oslo

trer inn som varamedlem av bystyret for den tid Fremskrittspartiets varamedlemsplass ellers vil være ubesatt.

2.

Bystyret orienteres om valgstyrets vedtak.

[10/00432]

Sak 7 Evaluering av gjennomføringen av stortings- og sametingvalget i Oslo 2009

Sendt til arkiv.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 7

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjorn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømming (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- 12.02.2010 - Evalueringsrapporten til valgstyret (10/00432-1).

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyret i Oslos vedtak:

Evalueringsrapport for gjennomføring av stortings- og sametingsvalget i Oslo 2009 tas til orientering.

Sak 8 Deltakelse i forsøk med elektronisk stemmegivning ved kommunestyre- og bydelsvalget 2011 - valg av bydel

Sendt til Valgstyret.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møtet 10.03.2010 sak 8

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Nina Bachke (A), Trond Jensrud (A), Eirik Lae Solberg (H), Anne Haabeth Rygg (H), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjörn (SV), Aud Kvalbein (KrF), Tone Tellevik Dahl (A), Khalid Mahmood (A), Hermann Alexander Kopp (H), Heidi Rømning (SV), Toril Berge (V)

Dokumenter innkommet:

- Avtale fra Kommunal- og regionaldepartementet vedrørende forsøk med e-valg.docx

MERKNADER:

Valgstyret ønsker et orienteringsmøte med Kommunal- og regionaldepartementet før saken behandles.

Komiteens mindretall, medlemmet fra V, mener at prinsippet med hemmelig valg, er grunnleggende i et demokrati og går derfor i mot at Oslo kommune deltar i forsøk der muligheten for hjemmevalg er til stede. Departementet skriver at prinsippet skal i varetas ved at alle kan omstøte stemmegivningen enten ved å endre stemme elektronisk eller ved å møte i valglokalet valgdagen. Medlemmet viser til at det er borgerens rett til å være alene i valgøyeblikket som skal være førende, og at en valgordning der man selv må oppsøke trygg og skjermet stemmegivning dersom dette ikke er tilfelle i hjemmet, er å undertrykke denne friheten.

Dette medlem viser videre til sine reservasjoner som ble fremmet da Oslo bystyre vedtok å søke staten om å være forsøkskommune.

Dette medlem påpeker at dersom Oslo kommune deltar i forsøket, er det viktig at deltakerbydelen gjenspeiler Oslos mangfold i demografisk sammensetning, og at bydelen trekkes aktivt med i planleggingen av forsøket.

FORSLAG:

Toril Berge på vegne av V fremmet følgende alternative forslag

1.
Oslo kommune avslår avtale vedrørende e- valg
Subsidiært, dersom direktørens forslag går gjennom

2.
Direktøren utarbeider forslag på deltakerbydel er etter egne og valgstyret føringer.
Deltakerbydel besluttet av valgstyret

Votering:

Saken ligger fortsatt til behandling i valgstyret.

Oslo bystyrets sekretariat, den 11.mars 2010

Asbjørn Ausland

Godkjent og ekspedert i papirform med underskrift